

ลากพระเดือนห้า : ประเพณีที่คงอยู่

คำรพ เกิดมีทรัพย์

ขอบคุณเจ้าของภาพ จากอินเทอร์เน็ต

ธ เสด็จจากตรัยตริงศ์ลงถึงพื้น
พยานาคนิรมิตปิดกันแนว
วันกำเนิดเทโวโรหณะ
ในเมืองสังกัสสะพระนคร
พุทธบริษัททั้งสี่ปลื้มปิติ
อ้างอิงเหตุศรัทธามหาชน

ประทับยืนที่ขัณฑ์บันไดแก้ว
เป็นสองแถวให้ตลาคตบจร
หลังวันพระออกพรรษาสโมสร
มุรินทร์เปิดโลกให้ได้เยี่ยมยล
จึงดำรงในเรื่องการกุศล
ร่วมกมลบูชาตถาคต

คำอธิบายภาพนี้มีอยู่ว่า ประเพณีลากพระ มีความเป็นมาที่เล่ากันเป็นเชิงพุทธตำนานว่า หลังจากพระพุทธองค์ทรงกระทำยมกปาฏิหาริย์ปราบเดียรถีย์ ณ ป่ามะม่วง กรุงสาวัตถี แล้ว ได้เสด็จไปจำพรรษา ณ ดาวดึงส์เพื่อโปรดพุทธมารดา ซึ่งขณะนั้นทรงจุติเป็นมหามายาเทพ สถิตอยู่ ณ ดุสิตเทพพิภพ

พระพุทธองค์สถิตอยู่ ณ สถานที่แห่งนี้ตลอดพรรษา ทรงประกาศพระคุณของมารดา แก่เทวสมาคม และแสดงพระอภิธรรมโปรดพุทธมารดา ๗ คัมภีร์ จนกระทั่งพระมหามายาเทพ และเทพยดาในเทวสมาคมบรรลุนิเวศน์กันหมด

เป็นที่มาของการสวดพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ ในงานบำเพ็ญกุศลศพปัจจุบัน

ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ อันเป็นวันสุดท้ายของพรรษา พระพุทธองค์ได้เสด็จกลับสู่มนุษยโลกทางบันไดทิพย์ที่พระอินทร์นิมิตถวาย บันไดนี้ทอดจากภูเขาสิเนรุราชที่ตั้งสวรรค์ชั้นดุสิตมายังประตูนครสังกัสสะ ประกอบด้วย บันไดทอง บันไดเงิน และบันไดแก้ว

บันไดทองสำหรับเทพยดามาส่งเสด็จอยู่เบื้องขวาของพระพุทธองค์

บันไดเงินสำหรับพรหมมาส่งเสด็จอยู่เบื้องซ้ายของพระพุทธองค์

และบันไดแก้วสำหรับพระพุทธองค์อยู่ตรงกลาง

มีคำถามว่าเหตุใดที่พระพุทธองค์เสด็จทางบันไดแก้ว คำเฉลยมีว่า บันไดเงิน บันไดทอง เป็นวัตถุอนามาส อันมีคำอธิบายว่า

สิ่งของที่พระพุทธองค์ทรงห้ามมิให้พระภิกษุจับต้องนั้น เรียกว่า “วัตถุอนามาส” อันได้แก่

๑. ผู้หญิง รวมไปถึงเครื่องประดับ รูปภาพ และ/หรือรูปปั้นของผู้หญิง
๒. รัตนะ ๑๐ ประการ ได้แก่ ทอง เงิน แก้วมุกดา แก้วมณี แก้วประพาฬ หัษติมบุษราคัม (ที่เหลี่ยมทอง) คิลา เช่น หยก และโมรา เป็นต้น
๓. ศาตราวุธทุกชนิด อันเป็นเครื่องมือไว้ใช้สำหรับประหัตประหารและทำลายล้าง
๔. เครื่องดักสัตว์บกและสัตว์น้ำทุกชนิด
๕. เครื่องประโคมและเครื่องดนตรีทุกประเภท
๖. ข้าวเปลือกและผลไม้อันเกิดอยู่กับที่

เมื่อพระพุทธองค์เสด็จมาถึงประตูนครสังกัสสะ ตอนเช้าตรู่ของวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันออกพรรษา พระโมคคัลลานะ แจ้งข่าวนี้แก่พุทธศาสนิกชน

ผู้ที่ทราบกำหนดการเสด็จกลับของพระพุทธองค์ ได้มารอรับเสด็จอย่างเนืองแน่น พร้อมกับเตรียมภัตตาหารไปถวายด้วย เนื่องจากคนที่มารอรับเสด็จมีเป็นจำนวนมาก คนที่อยู่แนวหลังออกไปไม่สามารถจะเข้าไปถวายภัตตาหารถึงพระพุทธองค์ได้ทั่วทุกคน จึงจำเป็นต้องเอาภัตตาหารห่อใบไม้ส่งต่อๆ กันเข้าไปถวาย ส่วนคนที่อยู่ไกลออกไปมากๆ จะส่งต่อๆ กันก็ไม่ทันใจ จึงใช้วิธีห่อภัตตาหารด้วยใบไม้โยนไปบ้าง ปาบ้าง เข้าไปถวายเป็นที่ไกลาหล

โดยถือว่าเป็นการถวายที่ตั้งใจด้วยความบริสุทธิ์ ด้วยแรงอธิษฐานและอธิษฐานแห่งพระพุทธรองค์ ภัตตาหารเหล่านั้นไปตกในบาตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งสิ้น

เหตุนี้จึงเกิดประเพณี “ห่อต้ม” “ห่อปัด” ขึ้น เพื่อเป็นการแสดงถึงความปีติยินดีที่องค์เสด็จพระบรมศาสดา กลับจากดาวดึงส์สู่แดนมนุษย์โลก พุทธศาสนิกชน ได้อัญเชิญพระพุทธรองค์ขึ้นประทับบนบุษบกที่เตรียมไว้แล้วแห่แหนกันไปยังที่ประทับ

ปฐมเหตุก่อนมีประเพณีลากพระ

ครั้นเลยพุทธกาลมาแล้วหลายร้อยปี พระพุทธรูป รูปแรกเกิดขึ้นในสมัยของพระเจ้ามิลินท์ หรือ เมนนเดอร์ที่ ๑ เมื่อประมาณพุทธศตวรรษที่ ๖ รูปแบบของพระพุทธรูปที่เกิดขึ้นครั้งแรกนั้นเรียกว่า แบบคันธารราฐ

กาลต่อมาและมีการสร้างพระพุทธรูปปางต่างๆ กันอย่างแพร่หลาย

เพื่อรำลึกวันที่พระพุทธรองค์เสด็จจากดาวดึงส์ ตรงกับวันออกพรรษา แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ พุทธศาสนิกชนภาคใต้ คิดรูปแบบกิจกรรมบำเพ็ญกุศลถวายเป็นพุทธบูชา โดยนำเอาพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร หรือปางห้ามสมุทร อัญเชิญประดิษฐานบนนมพระ หรือพนมพระ ซึ่งเป็นพาหนะที่ใช้บรรทุกพระลาก ปัจจุบันนิยมใช้ไม้ หรือแผ่นโฟม หรือวัสดุอื่น ออกแบบโครงสร้างตัวพญานาคหุ้มรถยนต์เพราะชักลากได้ง่ายเหมาะกับสภาพถนนหนทางในปัจจุบัน

เรือพระ หรือ นมพระ หรือพนมพระ มีกนกกลายระบายสีสวยงาม รอบๆ ประดับด้วยผ้าแพรสี ธงริ้ว ธงสามชาย ธงราว ธงยืน ต้นกล้วย ต้นอ้อย ทางมะพร้าว ดอกไม้สด ทำอุบะห้อยระย้า งามระยิบสลับสีดอกไม้สดใสสุดแต่ฝีมือช่างประติตประตอย

ในเรือพระ หรือ นมพระ หรือพนมพระ มีเครื่องทำจังหวะ เช่นตะโพน ฆ้อง กลอง ระฆัง มีที่นั่งพระสงฆ์ด้วย

ตอนเช้าของวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ทายกทายิกาวัดนั้นๆ นำข้าวปลาอาหาร ขนมพื้นบ้านชนิดต่างๆ แต่ ที่กำหนดว่าต้องมี คือ ข้าวต้มมัด แขนรอบเรือพระ เมื่อคนมาพร้อมเริ่มศาสนพิธี ไหว้พระ รับศีล ตักบาตร ถวายภัตตาหารพระ พระสงฆ์ฉันภัตตาหารเสร็จอนุโมทนา อุบาสกอุบาสิกา รับพร เสร็จแล้วพร้อมกันที่เรือพระ จับเส้นเชือกที่ผูกด้านหน้าเรือพระสองฝั่ง ฝั่งละเส้นยาวหลายสิบเมตร บนเรือพระมีการทำจังหวะตะโพน ฆ้อง กลอง ระฆัง ตามกระสวนจังหวะเพลงที่กำหนด คึกคักครึกครื้น มีต้นเสียงนำไซโยหรือร้องดังก้องกึก อีกทั้งกลองลั่นสนั่นวัด แห่แหนพระลากแทนพระพุทธรองค์ ออกนอกวัดไปพักค้างคืนสมโภชยังสถานที่ต่างสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ประเพณีดังกล่าวทุกวัดทุกตำบลในอำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดงานสืบสานประเพณีผ่านไปแล้วเมื่อปลายปี ๒๕๖๒

ทว่ายังมีประเพณีเก่าแก่ที่ชาวพุทธในภาคใต้บางท้องที่ ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานนอกเหนือจากประเพณีลากพระเดือน ๑๑ คือ **ลากพระประเพณีเดือนห้า**

หนึ่งเดียวในอำเภอ คือ ที่วัดกลาง ตำบลลลอง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นอีกวัดหนึ่งที่รักษาประเพณีนี้ จนถึงปัจจุบัน รูปแบบประเพณีเหมือนลากพระเดือน ๑๑

ประวัติความเป็นมาของประเพณีลากพระเดือนห้าตำบลลลอง

นายสังวร เพชรชู^๑ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งครั้ง ปัจจุบันข้าราชการบำนาญ ท่านใช้ชีวิตหลังเกษียณ เป็นไวยาวัจกรวัดเบิก เป็นศาสนพิธีกรงานต่างๆ ในชุมชน เล่าความที่ได้ยินมาจากผู้เฒ่าว่า

แรกเริ่มเดิมที การลากพระเดือนห้าที่ตำบลลลอง มี ๓ วัด คือ ๑. วัดพระโขน ๒. วัดปลักแรด และ ๓. วัดกลาง ต่อมาวัดพระโขน วัดปลักแรด เป็นวัดร้างจนถึงปัจจุบัน

เหลือวัดกลางเป็นวัดที่มีพระสงฆ์เพียงวัดเดียว และได้รับการประเพณีนี้ไว้

นายวิจิตร เพชรชู^๒ ชาวตำบลลลอง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกำเนิด ได้เห็น ได้ร่วมประเพณีลากพระเดือนห้าของชาวตำบลลลองมาตั้งแต่เด็กๆ เป็นหนุ่มใหญ่แล้วได้เป็นนักการภารโรงที่โรงเรียนวัดกลางแห่งนี้ นอกจากทำหน้าที่ในโรงเรียนแล้ว ยังเป็นกำลังสำคัญในการจัดกิจกรรมการกุศลของวัด ท่านจำเรื่องราวการลากพระเดือนห้าของชาวตำบลลลองได้ดี คุณปู่วิจิตรรำลึกความหลังเล่าให้ฟังว่า การลากพระเดือนห้าทำเฉพาะวัดกลาง เท่านั้น ครั้งกระนั้น ก่อนถึงวันลากพระมีการเตรียมการ โดยคณะศรัทธา ประกอบด้วยปู่แดง ตาเกลี้ยง ตาแคล้ว ตาเที่ยง นายชวน นายลบ เป็นแม่งานในการเตรียมเรือพระ ตั้งบน “หนวนไม้” คือไม้เนื้อแข็งสองท่อนยาวประมาณ ๖ เมตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๒ ฟุต ถากเปลือกออก ให้เป็นทรงเหลี่ยม มีไม้ขนาดต่างๆ ประกอบเป็นบุษบก กนกลายประดับ ทาสีตกแต่งตามแบบศิลปะฝีมือชาวบ้าน

ตารื่น ใจห้าว นำคณะขึ้นเขาใกล้ๆ หมู่บ้าน ภูเขาที่สลับซับซ้อนเป็นเทือกทิวยาว เรียกชื่อรวมๆ ว่าเทือกเขานั้น โยงยาวไปหลายอำเภอ เพื่อดัดห้วยแดง ต้นแก่ๆ ยาวๆ ตัดมาทั้งลำ หลายๆ ลำ ห้วยแต่ละลำนำมาติดก่อนหมุนให้ห้วยเป็นเกลียวเหมือนเชือกเออห้วยแดง ที่เตรียมไว้หลายๆ เส้น ควั่นให้เป็นเกลียว สำหรับผูกติดกับ “หนวนไม้” ฐานตั้งบุษบก

^๑สัมภาษณ์นายสังวร เพชรชู, ข้าราชการบำนาญ, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗.

^๒สัมภาษณ์นายวิจิตร เพชรชู, อดีตภารโรง โรงเรียนบ้านน้ำหา ตำบลเทพราช อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช, ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗.

ฝ่ายเครื่องประโคม จัดทำ จัดหา ฝึกซ้อมตีตะโพน หรือ ปัด รูปทรงต่างจากตะโพนของภาคกลาง เป็นกลองสองหน้าคล้ายกลองแขก ตัวกลองหรือหุ่นกลองทำจากไม้หลายชนิดต่างๆโดยมากจะนิยมใช้ไม้เนื้อแข็งมาทำเป็นหุ่นกลอง เช่นไม้ชิงชัน มะริด พุง กระพี้เขาควาย ขนุน สะเดา มะค่า มะพร้าว ตาล ก้ามปู เป็นต้น ขอบกลองทำมาจากหวายผ่าซีกโยงเรียงเป็นขอบกลองแล้วม้วนด้วยหนังจะได้ขอบกลองพร้อมกับหน้ากลอง และถูกซึงให้ตึงด้วยหนังเส้นเล็ก เรียกว่าหนังเรียด เพื่อใช้ในการเร่งเสียงให้หน้ากลองแต่ละหน้าได้เสียงที่เหมาะสมตามความพอใจ เอาข้าวสุกปั้นแปะที่หน้ากลองให้ตึงยิ่งขึ้น ตังบนไม้กระดานฉลุเป็นรูปทรงตัววี (V) ทั้งข้างบนข้างล่าง ด้านบนสำหรับตึงตะโพน ด้านล่างตึงบนพื้น ใช้ลูกเดี๋ยวดึงตึงด้วยปลายนิ้ว ขวา-ซ้าย ให้เสียงดังกังวาน

ที่เตรียมกลองทัด ซึ่ง เป็นกลองสองหน้าขนาดใหญ่ ขึ้นหน้าทั้งสองข้างด้วยหนังวัวหรือหนังควาย ตรึงด้วยหมุด หุ่นกลองทำจากไม้เนื้อแข็ง กลึงคว้านข้างในจนเป็นโพรง ป่องตรงกลางนิดหน่อย หมุดที่ตรึง หนังเรียกว่าส้ ทำด้วยไม้หรืองาหรือกระดูกสัตว์ตรงกลางหุ่น กลองมีห่วงสำหรับแขวน เรียกว่า หูกระวิน หรือ หูระวึง กลองทัดมีขนาดหน้ากว้างเท่ากันทั้งสองข้าง วัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ประมาณ ๔๖ ซม. ตัวกลองยาวประมาณ ๔๑ ซม. ในการนี้ใช้กลองทัดลูกเดียว มีไม้ตี ๑ คู่ มีขนาดยาวประมาณ ๕๔ ซม. ผู้มีความถนัดก็เตรียมกันไป

เมื่อจัดทำปรับปรุง หรือตกแต่งเสร็จแล้ว นำเครื่องทำจิ้งหะมาประสมวงประโคม ตะปึดหรือ ตะโพน เริ่มกระสวนจิ้งหะนำ กลอง ส้อง ระฆังรับจิ้งหะตีพร้อมกัน

ลากพระไปเรื่อยๆ ก็ทำจิ้งหะปานกลาง ลากพระเร็ว ก็จะเร่งจิ้งหะ ลากพระไปติดสิ่งกีดขวาง เช่น คันนา เนินดิน ก็จะเร่งจิ้งหะที่ชาวบ้านเรียกว่า เพลงติดหัวนา เป็นต้น

ฝ่ายประโคนจังหวะชักซ้อมกันจนเสียงเครื่องทำจังหวะ ท่วงทำนอง จังหวะประสม กลมกลืนกัน มีความไพเราะ เราใจ สนุกครึกครื้น

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕ ชาวบ้านนำข้าวของไปร่วมบุญใหญ่ที่วัดกลาง นอกจาก ทำบุญตักบาตรไหว้พระรับศีลถวายข้าวสงฆ์แล้ว ฝ่ายพิธีการจัดพิธีบวงสรวงพระลาก เนื้อทองสัมฤทธิ์ มีบายศรีประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ สายนกเครื่องบวงสรวงที่จะต้องมี คือ ข้าวพอง ขนมะบ้า ขนมะตัม มีหม้อ มาทำพิธีตามรูปแบบที่ครูบาอาจารย์แนะนำสั่งสอนสืบกัน มาวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ เวลาตีห้ามีการยิงปืนขึ้นฟ้าหลายนัดก่อนอัญเชิญพระพุทธรูป ปางอุ้มบาตร พระที่ชาวบ้านเรียกว่าพระลาก ขึ้นประดิษฐานบนเรือนม

การลากพระเดือนห้าในยุคแรกนี้ทั้งอำเภอสิชล มีวัดกลาง ตำบลฉลอง เพียงวัดเดียว ชาวบ้านตำบลอื่น เช่น ตำบลสิชล ตำบลทุ่งปรัง ตำบลเสาเกา ตำบลเปลี่ยน มาร่วมบุญ โดย พักค้างคืนที่บ้านญาติพี่น้อง บ้านคนรู้จักมักคุ้น ถึงวันงานชาวบ้านลากพระจากวัดกลาง มาพักที่ศาลาหน้าท่าเทียบ เยื้องๆ กับบ้านผู้ใหญ่เสน่ห์ ใจห้าว ผู้ใหญ่บ้านในยุคนั้น ห่างจาก วัดกลาง ๑.๕๐ กิโลเมตร ส่วนมหรสพจัดที่วิกตาปาน บริเวณนาค่าย มีหนังตะลุง มโนราห์ รำวงคณะแม่หนุ่ม จากเมืองนคร มี “นางโหนด” สาวๆ สวยๆ หนุ่มๆ ถูกตาต้องใจ รำวงคณะนี้ จึงได้รับการว่าจ้างมาทำการแสดงแทบทุกปี ระยะเวลาที่ลากพระเดือนห้าตำบลฉลอง ในยุคแรกนี้จัดติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๖๐ ปี

นายวิจิตร เพชรชู หรือคุณปู่วิจิตร ผู้ให้สัมภาษณ์ เล่าต่อไปว่าเรือพระเก่าแก่คร่ำคร่า ขำรุดไปตามกาลเวลา ท่านได้จัดทำขึ้นใหม่โดยใช้รถยนต์เก่าๆ มาประกอบโครงไม้ มีล้อเลื่อน ไม่ต้องออกแรงในการชักลากเหมือนแต่ก่อน ลากจากวัดกลางไปพักค้างคืนที่ “ตลาดจอแจ” สี่แยกธงชัย ห่างจากวัดประมาณ ๕ กิโลเมตร ลากพระเดือนห้าวัดกลางมาพักค้างคืนที่นี่ สองปี มีมหรสพพื้นบ้านแสดงเหมือนที่ผ่านมา

หลังจากนายวิจิตร เพชรชู หรือคุณปู่วิจิตร แขนนำลากพระวัดกลางไปพักค้างคืน ที่ตลาด จอแจ สี่แยกธงชัย ต่อมาลากพระเดือนห้ามาพักค้างคืนมาพักที่เดิม คือ ศาลา หน้าท่าเนียบ เยื้องๆ กับบ้านผู้ใหญ่เสน่ห์ ใจห้าว ผู้ใหญ่บ้านในยุคนั้น ห่างจากวัดกลาง ๑.๕๐ กิโลเมตร ส่วนมหรสพจัดที่วัดตาปาน บริเวณนาค่าย การจัดงานในปีนี้มีเหตุ ทะเลาะวิวาท มีผู้เสียชีวิตในบริเวณจัดแสดงมหรสพ ปีหลังๆ ไม่มีใครกล้าจัดงานลากพระ มาพักที่นี่อีก

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ พระคุณท่านพระครูวิศาลธรรมจารี เจ้าอาวาสวัดเบิก เจ้าคณะ ตำบลฉลอง เล่าว่าเมื่อท่านอายุ ๑๗ ปี อยู่ในเทศมราวาส ได้ร่วมงานลากพระเดือนห้า ตำบลฉลอง ในปีนั้น นายวาสน์ เนื่อกระจำง เป็นผู้จัดการลากพระวัดกลางไปพักค้างคืน ที่ศาลาฟอรอด หมู่ ๙ ตำบลเสนา อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช คี้นนั้นนอกจาก ฉลองศาลาฟอรอดแล้ว มีพิธีสมโภชพระลากวัดกลางด้วย เสร็จจากศาสนพิธี มีหนังตะลุง ปฐม อ้ายลูกหมี่ แสดงจนรุ่งเช้าวันใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ พระลากวัดกลาง ถูกโจรใจบาป ขโมยไป เมื่อไม่มีพระลาก งานลากพระเดือนห้า ตำบลฉลอง ยุคแรกยุติลงระยะหนึ่ง

ลากพระเดือนห้าปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๕๔๗ มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๖๖ ระบุว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมมาตรา ๖๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหาร ส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลฉลอง จัดทำแผนงบประมาณสนับสนุนฟื้นฟูประเพณีลากพระเดือนจนถึงปัจจุบัน มีการเผยแพร่ ข่าวสารออกสู่ชุมชนภายนอก

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๖ องค์การบริหารส่วนตำบลฉลอง อำเภอลือชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ฟื้นฟูประเพณีชักพระเดือนห้า ขึ้นมาใหม่สืบสานประเพณีอันดีงาม ของบรรพชนจนกระทั่งปัจจุบัน

นอกจากลากพระเดือนห้าแล้ว ยังมีการทรงน้ำรูปเหมือน “พ่อท่านพัฒน์” และรดน้ำ ผู้สูงอายุ ประจำปี โดยนายสุนทร ใจห้าว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลฉลอง กล่าวว่า

ได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้าน หัวหน้าส่วนราชการ กำนันผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ่อค้า ประชาชนหลายพันคนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างพร้อมเพรียง

ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีลากพระเดือนห้า

ประเพณีลากพระ นอกจากเป็นการแสดงออก ถึงความพร้อมเพรียง สามัคคี
พร้อมใจกัน ในการทำบุญทำทานแล้ว ยังมีความเชื่อ สรุปรประเด็นได้ ดังนี้

๑) ชาวบ้านเชื่อว่า อานิสงส์ในการลากพระ จะทำให้ฝนตกตามฤดูกาล เกิดความเชื่อว่า “เมื่อพระหลบหลัง ฝนจะตกหนัก” นมพระที่สร้างมีไม้แกะสลักรูปพญานาค เพราะเชื่อว่าให้นาคน้ำ ในการเพาะปลูก การลากพระจึงสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมเกษตร

๒) เป็นประเพณีที่ปฏิบัติตามความเชื่อว่า ใครได้ลากพระทุกปี จะได้บุญมาก ส่งผลให้พบความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น เมื่อคนมพระ ลากผ่านหน้าบ้านของใคร คนที่อยู่ในบ้าน จะออกมาช่วยลากพระ และคนบ้านอื่น จะมารับทอดลากพระต่อ อย่างไม่ขาดสาย

๓) เกิดแรงบันดาลใจ แต่งบหรือยกทรงสำหรับขั้วร้อง ในขณะที่ช่วยกันลากพระ ซึ่งมักจะเป็นบทกลอนสั้นๆ ตลก ขบขัน และได้ต่อกัน ได้ฝึกทั้งปัญญาและปฏิภาณไหวพริบ

๔) เชื่อในการเสี่ยงทาย คือ เมื่อลากพระเดือนห้า ตำบลคลองกลับวัดกลาง พอใกล้ประตูดแบ่งคนออกเป็นสองฝ่ายไม่จำกัดจำนวนคนฝ่ายหนึ่งไม่ลากเข้าวัด ฝ่ายหนึ่งลากเข้าวัด ฝ่ายลากพระเข้าวัดเป็นฝ่ายชนะเสมอ แม้จำนวนคนลากพระจะน้อยกว่าชาวบ้าน จึงเชื่อว่าเป็นอภินิหารพระลาก

๕) เชื่อในประเพณี คือ ชาวนลองต้องได้ลากพระเดือนห้าปีละครั้ง คนทุกบ้าน
จึงมาร่วมพิธี คนที่ไม่สามารถออกปรงลากพระได้ มีหน้าที่เดินตามพระลาก ชาวบ้านเรียกว่า
“ตามเสด็จพระลาก”

๖) เชื่อว่าได้คู่ครอง คือหนุ่มสาวที่ไปลากพระได้พบปะใกล้ชิดกัน ได้ออกเสียงเป็นสื่อในการลากพระ เช่น ฝ่ายชายลากพระไปจะมีหัวหน้าตะโกนว่า “สาวๆ ไม่มา” ผู้ชายที่ร่วมลากพระตะโกนรับว่า “ลากพระไม่ไป” บางครั้งฝ่ายหญิงตะโกนบ้างว่า “หนุ่มๆ ไม่มา” “ลากพระไม่ไป” ใครหมายตาใครไว้จะส่งสายตาเป็นสื่อรักสารสัมพันธ์ หลังจากนั้นมีการสืบทอดกันแต่ตามประเพณี

เตรียมการก่อนชักพระ

บุษบกตกแต่งสรรค์
ก่อนเจริญพระพุทธมนต์
กระทำวันทนา
เสร็จแล้วแบ่งสองฝ่าย
ตามแบบประเพณี
โดยคนวัยหนุ่มสาว
ขบวนเรือพระงาม
ฮิลสาระพา
เสียงฆ้อง กลอง ตะโพน
เหวี่ยงโหลก็ไม่วาย
ลานกว้างค้ำคั่นหนึ่ง
สนุกสนานการเล่น
แล้วกลับสู่เคหา
พร้อมพร้อมทั้งโยมญาติ
รอลคนที่เจาะจง
แถวหน้าผู้หญิงล้วน
ร้องรำทำเพลงพลาง
เสียงฆ้อง กลอง ตะโพน
ประสมเสียงดนตรี
ก่อนเข้าประตูวัด
ดึงออกนอกเขตคาม
ออกแรงลากเรือพระ
ให้ร้องก้องสำเนียง
ความเชื่อของหมู่ชน
จะได้เริ่มไถหว่าน
พืชผักก็ได้น้ำ
เก็บเกี่ยวด้วยแรงคน

เสียสละเวลา

บุษบันประดับประดา
นิกรชนผู้ศรัทธา
หัวหน้านำทำพิธี
ทั้งหญิงชายสามัคคี
จับเชือกลากจากอาราม
คนแก่ก้าวเดินติดตาม
ข้ามคันทนาใบหญ้าโอน
ลากเรือมาลงเลนโคลน
เร่งให้ร่วมออกแรงดึง
คนตามต้อยไปจนถึง
สมโภชพระปฏิมา
รำรำเดินตามลีลา
เข้าวันใหม่ใจจำนง
มาตักบาตรอังกาสสงฆ์
ลากเรือพระกลับวัดกลาง
นำขบวนตลอดทาง
อย่างย้ายท่าลีลาดี
เสียงตะโกนกันอึ้งมี
ที่อึ้งถึงอาราม
พวกหนึ่งนัดไม่ทำตาม
พวกไม่ยอมต่างพร้อมเพรียง
เมื่อชนะได้ยินเสียง
ลากเรือไปสู่ไพหาร
ทำให้ฝนตกตามกาล
ทำนาปีในที่ตน
รากใบฉ่ำผลิดอกผล
กินเหลือขายได้ออมสิน